

**PROPOZYCJA ZASAD USTALENIA
CENY ZA ODPROWADZENIE WÓD
OPADOWYCH LUB ROZTOPOWYCH
DLA MIASTA KRAKOWA**

Wody opadowe i roztopowe na podstawie nowelizacji Prawa wodnego z 2018 r. **zostały słusznie wyłączone z kategorii ścieków.** Są to bowiem wody zanieczyszczone w umiarkowanym stopniu, które nadają się do użytecznego wykorzystania bezpośrednio lub po zastosowaniu prostych metod uzdatniania i oczyszczania. Mieszanie wód opadowych i roztopowych ze ściekami komunalnymi nie powinno mieć miejsca.

Kwalifikacja odprowadzania wód opadowych i roztopowych jako **zadania własnego gminy o charakterze użyteczności publicznej** nie budzi żadnych kontrowersji.

Pewne niejasności są związane jedynie z kwestią **niesprecyzowania** w przepisach Prawa wodnego **zasad ustalania i pobierania opłat** za usługi odprowadzania wód opadowych i roztopowych. Co istotne **nie ma także żadnych ograniczeń w tym zakresie.**

Wytyczne dla ustalenia ceny za usługę w postaci odprowadzenia wód opadowych lub roztopowych:

- ekwiwalentna dla wykonanej usługi;
- skalkulowana w sposób, umożliwiający stabilne funkcjonowanie świadczącego usługę przedsiębiorstwa;
- uwzględniająca wszystkie koszty i wydatki powiązane ze świadczoną usługą, w tym w szczególności wszelkie koszty związane z bieżącym utrzymaniem i eksploatacją oraz opłatami ponoszonymi na rzecz Wód Polskich;
- uwzględniająca przyszłe wydatki inwestycyjne tj. koszty stałego rozwoju i modernizacji systemu kanalizacyjnego, w tym budowy urządzeń retencyjnych oraz koszty koniecznych remontów;
- **promująca zasadę zrównoważonego gospodarowania wodami, stymulując przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne do oszczędności i wymuszając zmniejszenie ilości wód odprowadzanych przez użytkowników poprzez stosowanie różnych rozwiązań z zakresu retencji;**
- ustalona z uwzględnieniem zysku ale na rozsądnym poziomie.

Najistotniejsze znaczenie ma jednakże ustalenie ceny za usługę na podstawie **jasnej i sprawiedliwej formuły bez nieuzasadnionych zwolnień**, które są możliwe tylko za sensowne i pożądane działania proekologiczne

Cena jednostkowa za odprowadzanie wód opadowych lub roztopowych powinna zostać ustalona za **1 m³ wód na rok**. Niektóre miasta ustalają go za 1 m² nieprzepuszczalnej powierzchni.

Mechanizm ustalania opłat **analogiczny jak stosowany przez Wody Polskie** dla określania tzw. opłat zmiennych. Naliczanie opłat za rzeczywistą ilość odprowadzanych wód opadowych i roztopowych, określanych na podstawie:

- **wskazań urządzeń pomiarowych**, w przypadku uzyskania akceptacji przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego;
- **formuły obliczeniowej** uwzględniającej rozmiar nieprzepuszczalnej powierzchni [m²], wielkość średniorocznego opadu atmosferycznego z wielolecia wg danych pomiarowych IMGW [m³/m²·rok] oraz miarodajny współczynnik spływu powierzchniowego [-].

Formuła obliczeniowa proponowana dla Krakowa:

$$O = V_w \cdot S = (A \cdot H_m) S$$

O – opłata roczna za odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z powierzchni utwardzonych (szczelnych) w tym powierzchni dachowych [zł/rok];

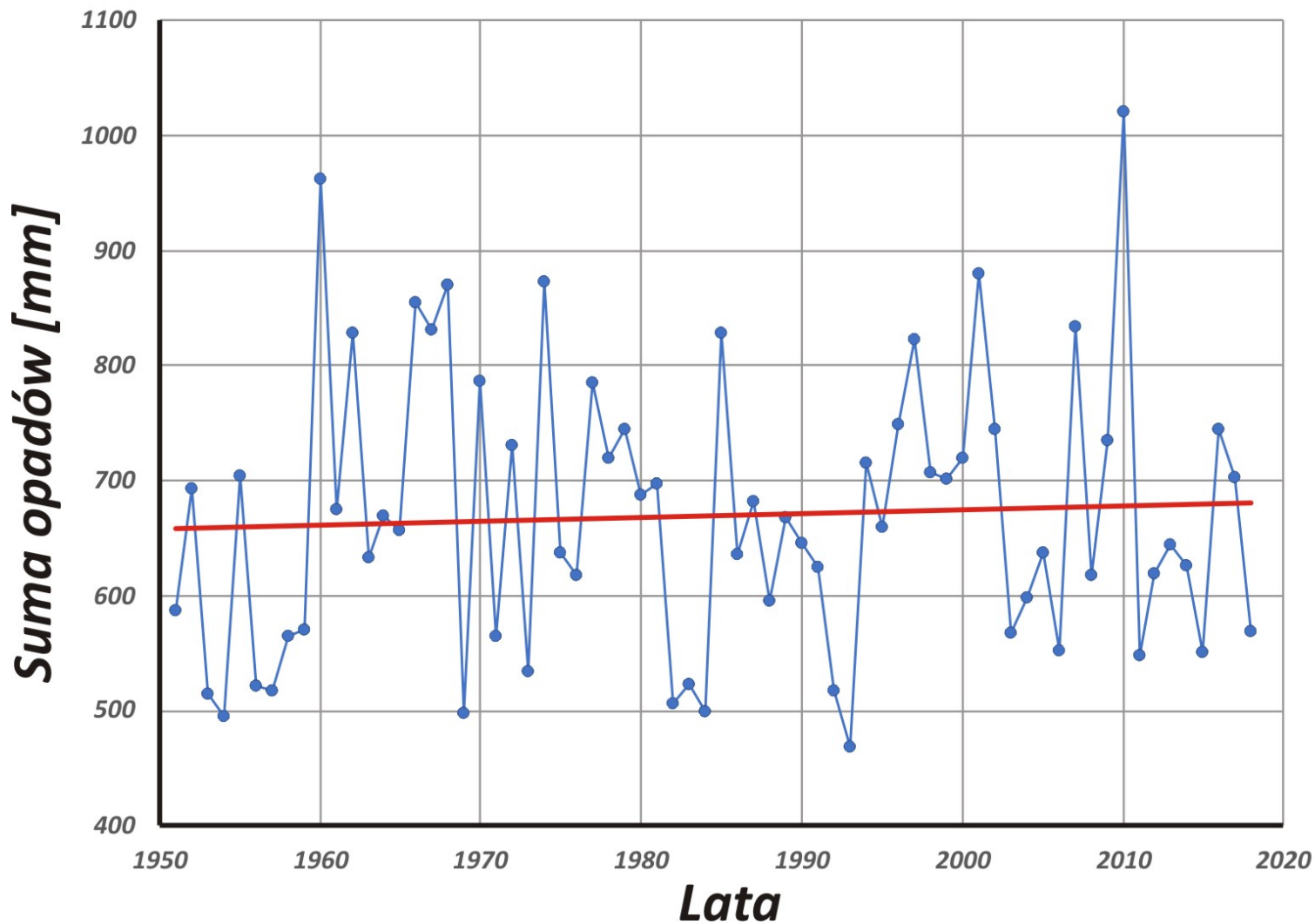
V_w – ilość wód opadowych i roztopowych odprowadzona z powierzchni utwardzonych (szczelnych) w tym powierzchni dachowych, w [m³/rok];

S – ustalona na dany rok rozliczeniowy stawka za odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z powierzchni utwardzonych (szczelnych) w tym powierzchni dachowych [zł/m³].

A – powierzchnia rzeczywista terenów utwardzonych (szczelnych) lub rzut poziomy powierzchni dachowych, w [m²];

H_m – roczna miarodajna ilość opadów atmosferycznych, w [m³/m²×rok]; ustalona dla terenu Krakowa na równą 0,579 na podstawie średniej sumy opadów atmosferycznych z wielolecia wg danych IMGW wynoszącej 681 mm z uwzględnieniem 15% straty (102 mm).

Roczne i średnie wieloletnie (linia czerwona) sumy opadów atmosferycznych wg danych dla posterunku IMGW Kraków - Balice

Stawka jednostkowa [zł/m³ · rok] proponowana dla Krakowa:

6,05 [zł/m³ · rok]

Stawki jednostkowe [zł/m³ · rok] stosowane w Polsce:

< 2,50	2,50 – 5,00	5,00 – 7,50	7,50 – 10,00	> 10,00
Baborów (1,08) – min. Golub Dobrzyń Radom Wolbórz (1,08) – min.	Koszalin (3.50) – med. Ostrów Mazowiecka Siedlce (3.43) – med. Sokołów Podlaski Świebodzice Tarnowskie Góry Tuchola	Biała Podlaska Bydgoszcz Bielsko-Biała Głogów Poznań Sulejówek Zielonka	Ząbki	Rumia (11,88) – max.

Średnia stawka jednostkowa [zł/m³ · rok] dla 20 miast: **4,52 zł**

Stawka jednostkowa [zł/m² · rok] stosowana w Polsce:

Lp. Miasto	[zł / m ² rok]	≈ [zł / m ³ rok]
1. Szydłowiec	<u>0.07 – min.</u>	0.11
2. Szczuczyn	0.11	0.17
3. Maków Mazowiecki	0.30	0.49
4. Kłodawa	0.65	1.05
5. Iłża	0.76	1.22
6. Lubawa	0.76	1.22
7. Koło	1.17	1.88
8. Wągrowiec	1.57	2.53
9. Przasnysz	<u>1.62 – med.</u>	2.61
10. Radomsko	<u>1.64 – med.</u>	2.65
11. Elbląg	1.79	2.89
12. Nysa	2.07	3.34
13. Morąg	2.21	3.57
14. Suwałki	2.34	3.78
15. Opole	2.40	3.87
16. Grudziądz	3.16	5.10
17. Żory	<u>3.60 – max.</u>	5.81

Średnia stawka jednostkowa
[zł/m² · rok] dla 17 miast:

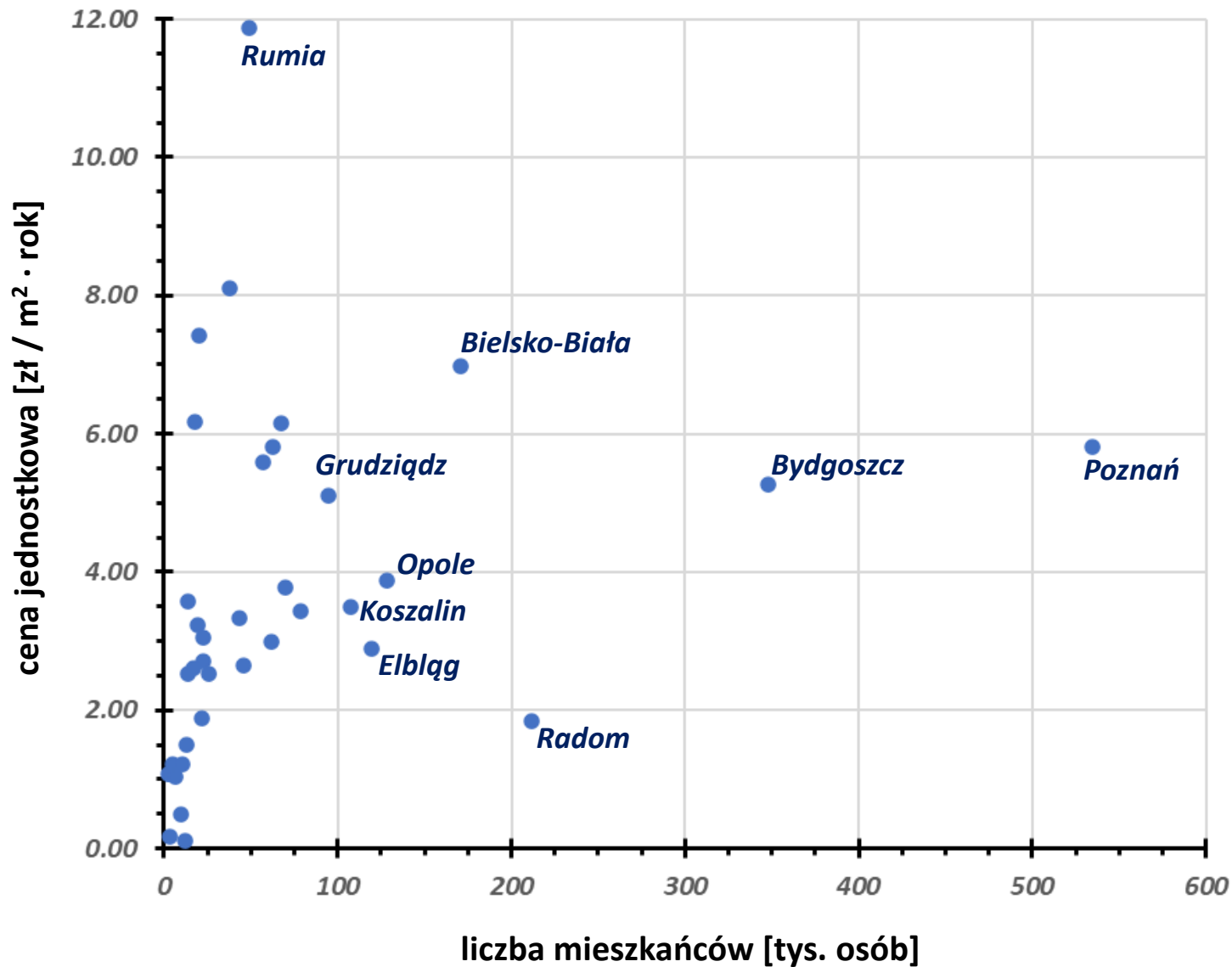
1,54 zł

Średnia stawka jednostkowa
[zł/m³ · rok] dla 37 miast:

3,58 zł

Stawka jednostkowa [zł/m³ · rok] w zależności od liczby mieszkańców miasta

WNIOSKI

W Polsce istnieje bardzo duża dowolność w zakresie ustalania opłat za odprowadzanie wód opadowych lub roztopowych. W skali całego kraju 20 miast wprowadziło opłaty za odprowadzenie rzeczywistej ilości opadów [zł/m³] a 17 miast nalicza je od rozmiaru powierzchni nieprzepuszczalnej [zł/m²]. Z doniesień prasowych wiadomo, że nad wprowadzeniem opłat pracuje Łódź i Zielona Góra.

Opłaty te dotychczas wprowadziło 37 miast co stanowi 4% ich całkowitej liczby (= 944 wg stanu z 2020 r.), w tym 7 miast powyżej 100 tys. mieszkańców co stanowi 18,5% ich całkowitej liczby (= 38 wg stanu z 2020 r.)

Proponowane rozwiązania dla Krakowa są zbliżone do wprowadzanych przez miasta powyżej 100 tys. mieszkańców, na bazie rozwiązań stosowanych przez Wody Polskie. Cena jednostkowa opłaty przyjęta dla Krakowa [zł/m³] plasuje się na poziomie zbliżonym dla miast o zbliżonym rozmiarze tj. Poznania i Bydgoszczy.

WNIOSKI

W większości przypadków opłaty są naliczane bez żadnych zwolnień zarówno dla przedsiębiorstw jak i prywatnych właścicieli.

Niektóre miasta naliczają opłaty nawet za drogi publiczne. Z drugiej strony istnieją pojedyncze przypadki zwolnienia osób fizycznych i jednostek samorządowych. Tylko w jednym przypadku zwolnione z opłat są budynki sakralne.

Opłaty nie są naliczane jeśli woda jest zagospodarowywana na terenie nieruchomości, co jest czynnikiem stymulującym wdrażanie proekologicznych rozwiązań z zakresu retencjonowania wód opadowych i roztopowych.

Najbardziej rozbudowany system obniżek opłat za szereg pożądanych proekologicznych rozwiązań wdrożyła Rumia, gdzie promuje się retencjonowanie wód a nawet sadzenie drzew i krzewów. Rozwiązania te mogą być trudne do wdrożenia w znacznie większym Krakowie, ale są ze wszech miar godne do naśladowania.

POST SCRIPTUM (1)

II SA/Kr 1574/18, System kanalizacji otwartej lub zamkniętej a system kanalizacji zbiorczej. - Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie

W postępowaniu sądowym którego dotyczy w/w wyrok Prezydent Miasta Krakowa wyjaśnia :

„**Systemem kanalizacji przewidzianym do odbioru wód opadowych i roztopowych na terenie miasta Krakowa jest system kanalizacji deszczowej zarządzany przez Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie lub system kanalizacji ogólnospławnej zarządzany przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie. Są to systemy złożone z wielu urządzeń i elementów, mający określony strukturę i funkcjonujący jako całość na danym obszarze”.**

POST SCRIPTUM (2)

II SA/Kr 1574/18, System kanalizacji otwartej lub zamkniętej a system kanalizacji zbiorczej. - Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie

W postępowaniu sądowym którego dotyczy w/w wyrok Sąd Administracyjny w Krakowie potwierdza:

„Przez **"system kanalizacji otwartej lub zamkniętej"**, którym posługuje się Prawo wodne należy zatem rozumieć układ elementów (urządzeń) służących do odprowadzania z danego obszaru wód opadowych i roztopowych, którymi **mogą być zarówno urządzenia kanalizacji deszczowej, jak i ogólnospławnej.** Otwarte systemy kanalizacji deszczowej to urządzenia takie jak np. korytka odwadniające, rynsztoki, rynny, rowy, systemy odwodnień i profili dróg, chodników oraz innych powierzchni utwardzonych. Zamknięte systemy kanalizacji deszczowej to rurociągi oraz zamknięte kanały ściekowe wraz ze studzienkami.”

POST SCRIPTUM (3)

Materiał pomocniczy dla gmin w sprawie ustalania opłat za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej – opublikowany na stronie Wód Polskich w marcu 2018 r. – zawiera definicję „systemu kanalizacji otwartej lub zamkniętej”:

<https://www.kzgw.gov.pl/index.php/pl/materialy-informacyjne/informacja-dla-gmin-ws-oplat-za-zmniejszenie-naturalnej-retencji-terenowej>

„Zatem **„system kanalizacji otwartej lub zamkniętej”**, którym posługuje się Prawo wodne należy rozumieć jako zespół urządzeń służących do odprowadzania z danego obszaru wód opadowych i roztopowych, którymi **mogą być zarówno urządzenia kanalizacji deszczowej, jak i ogólnospławnej**. Otwarte systemy kanalizacji deszczowej to urządzenia takie jak np. korytka odwadniające, rynsztoki, rynny, rowy, systemy odwodnień i profili dróg, chodników oraz innych powierzchni utwardzonych. Zamknięte systemy kanalizacji deszczowej to rurociągi oraz zamknięte kanały ściekowe wraz ze studzienkami.”

Z tej wykładni korzysta nie tylko Sąd Administracyjny w Krakowie, ale jest ona stosowana także w kilku innych wyrokach.